

СИЛАБУС КУРСУ
«Психологічна допомога особистості»
 другого (магістерського) рівня вищої освіти
 для студентів спеціальності «053 Психологія» (ОПП «Практична психологія»)
 педагогічного факультету

Назва курсу	Психологічна допомога особистості
Адреса викладання курсу	Київ, вул. Олександра Кониського 8 / 14, 10 поверх, аудиторія 10-6
Контактна інформація щодо викладача	Євтушенко Ірина Володимирівна i.v.yevtushenko@npu.edu.ua
Консультації з курсу відбуваються	Щочетверга з 11.00 до 13.00
Сторінка курсу	
Передумови зарахування на курс	Вивчення даної дисципліни неможливе без професійних знань і умінь, набутих при опануванні курсів: «Психологія особистості», «Вікова психологія», «Психологічне консультування», «Основи психокорекції», «Основи психотерапії»
Мета та завдання курсу	<p>Метою опанування даної дисципліни є формування знань, умінь та навиків щодо надання психологічної допомоги особистості в різний віковий проміжок життя.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> -ознайомлення студентів з джерелами, історією та сучасними завданнями науки, методами та особливостями застосування конкретних методик психологічної допомоги особистості; -поглиблення розуміння взаємозв'язків психологічної допомоги особистості з загальною, віковою, соціальною психологією, а також психологією особистості, патопсихологією, психокорекцією та психотерапією; -формування та закріплення практичних навичок з психологічної допомоги; -формування професійно-значущих якостей особистості майбутнього фахівця та творчого відношення до професійної діяльності в сфері допомоги особистості
Міждисциплінарні зв'язки	Зміст курсу тісно пов'язаний із такими дисциплінами: «Психологія особистості», «Вікова психологія», «Психологічне консультування», «Основи психокорекції», «Основи психотерапії»
Інформація про курс (про що йде мова)	Курс «Психологічна допомога особистості» складається з трьох модулів. У змісті першого модуля «Теоретичні та практичні основи психологічної допомоги особистості» висвітлюються теоретичні засади побудови курсу. Розповідається про наукові здобутки та сутність та структуру психологічної допомоги. Другий модуль «Основні напрями психологічної допомоги різним віковим категоріям» висвітлює основні напрями психологічної допомоги як у кризові(незаплановані) періоди життя людини та й в період вікових життєвих криз. Студенти мають можливість на практиці оволодіти різноманітними методиками психологічної допомоги Третій модуль. «Сучасні традиції у практиці надання психологічної допомоги та самопомоги» висвітлює

	теперішні події, що відбуваються в країні з точки зору психологічної допомоги постраждалим в зоні бойових дій, роботу з переселенцями тощо. Також, цей модуль передбачає навчання студентів навичкам самодопомоги в умовах психологічного перевантаження, синдрому емоційного (професійного) вигорання тощо.
Чому це актуально, цікаво чи важливо?	Психологічна допомога особистості - це основна діяльність практичного психолога. Оволодіння основами даного курсу дає можливість опанувати засоби психологічної допомоги у формі психокорекцій нош, консультативної, або психотерапевтичної діяльності професіонала. Практичні заняття з даного курсу навчають швидко реагувати на запит особистості , яка потребує психологічної допомоги та знаходити й реалізовувати стратегії допомоги..
Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця	Навчальна дисципліна «Психологічна допомога особистості» є вибірковою, вона – складова циклу професійної підготовки магістрів.
На які питання відповідь курс і його головний аргумент?	У процесі вивчення курсу майбутній фахівець навчається, з одного боку, правильно розуміти запит клієнта на психологічну допомогу, швидко знаходити стратегію психологічної допомоги та діяти інтегрованими методами. Також, реалізуючи психологічну допомогу курс навчає само актуалізації та гармонізації самооцінки допомагаючої особистості. Головний аргумент: оволодіння професійними знаннями і вміннями щодо організації та здійснення психологічної допомоги
Очікувані результати навчання	Компетентності: ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік. СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології. СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності. СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями. СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях. СК11. Здатність будувати різноманітні технології розвивальних впливів на особистісно-професійний розвиток людини: технології ігromodelювання, технології психоконсультації, психокорекційні технології, технології розвитку аутокомпетентності. СК12. Здатність до розпізнавання ознак конфлікту, до організації взаємодії його учасників з метою продуктивного його розв'язання, володінням широким спектром стратегій поведінки в конфлікті, здатність до емоційної саморегуляції Програмні результати навчання: ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів. ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп,

	<p>організацій.</p> <p>ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</p> <p>ПР13. Здатність визначати та здійснювати психологічні заходи щодо психодіагностики та прогнозування конфліктів у групах, колективах та організаціях; прогнозувати конфліктний “потенціал” особистості щодо ескалації конфліктів; кваліфікувати конфліктну поведінку людей; визначати можливі конструктивні й деструктивні наслідки професійних деструкцій та деформацій.</p> <p>ПР14. Здатність будувати (розробляти)різноманітні технології розвивальних впливів на особистісно-професійний розвиток людини: технології ігromodelювання, технології психоконсультування, психокорекційні технології.</p>
Методи навчання	<p>Пояснювально-ілюстративні, інтерактивні: мікрОВикладання, інверсії, емпатії, інциденту, конкретної професійної ситуації</p> <p>Рольовий тренінг.</p> <p>Розв'язування психологічних завдань.</p>
Перелік основних практичних завдань	<p>Модуль 1. «Теоретичні та практичні основи психологічної допомоги особистості»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Складання словника психологічних термінів щодо психологічної допомоги особистості. 2. Створення презентацій на тему модуля. 3.Теоретичні брейн-ринги на тему модуля. <p>Модуль 2. «Основні напрями психологічної допомоги різним віковим категоріям»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка рекомендацій для батьків та вчителів з психологічної допомоги дітям різного віку. 2. Створення картотеки діагностичних методик щодо виявлення станів особистості, що потребують психологічної допомоги. <p>Модуль 3. «Сучасні традиції у практиці надання психологічної допомоги та самопомоги»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Розробка інтерактивних занять та тренінгів для навчання оволодіння навичкам самопомоги в стресових та кризових станах
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вживання в умовах надзвичайних ситуацій / Волянський П. Б., Барило О. Г., Гур'єв С. О., Долгий М. Л., Євсюков О. П., Іскра Н. І., Михайлов В. М., Потеряйко С. П., Терент'єва А.В. – Х.: ФОП Панов А. М., 2016. – 189 с. 2. Зливков В. Л., Лукомська С. О., Федан О. В. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях / В. Л. Зливков, С. О. Лукомська, О. В. Федан. – К.: Педагогічна думка, 2016. – 219 с. 3. Кризова психологія.: Навчальний посібник / За заг. ред. проф. О.В. Тімченка. – Х.: НУЦЗУ, КП «Міська друкарня», 2010. – 383 с. 4. Кокун О.М. Оптимізація адаптаційних можливостей людини: психофізіологічний аспект забезпечення діяльності: монографія. К.: Міленіум, 2004. 265 с. 5. Корольчук М. С. Психологічне забезпечення психічного і фізичного здоров'я. Київ : ІНКOS, 2002. – 272 с.

6. Коцан І. Я. Психологія здоров'я людини: навч. посіб.. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2009. 316 с.
7. Крайнюк В.М. Психологія стресостійкості особистості: монографія. К.: Ніка-Центр, 2007. 432 с.
8. Крайнюк В.М. Теорія та практика психологічної допомоги. К.: НАОУ, 2003. 158 с.
9. Федоренко Р. П. Психологічний практикум з консультування: зміст, прийоми, технології: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2012. 200 с.
10. Федоренко Р. П. Психологія суїциду. Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2011. 260 с.
11. DSM-IV. American Psychiatric Association. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders. [4-th ed.]. Washington, DC : APA, 1994. 399 р.
12. Horowitz M. J. Signs and symptoms of posttraumatic stress disorder // Archives of General Psychiatry. – New York, 1980. Vol. 37. P. 85–92.

Допоміжна

13. Гриневич Є. Г. Комплексна соціально-психологічна та психотерапевтична допомога постраждалим внаслідок надзвичайних ситуацій, техногенних аварій та катастроф (загальні принципи, структура, мета й задачі, методичні підходи та заходи) [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.psychiatry.ua/articles/paper237.htm>.
14. Життєві кризи особистості: навчальний посібник / О. О. Байер. Дніпропетровськ: Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту, 2010. 244 с.
15. Лісова О. С. Психологія суїцидальної поведінки. Чернівці :2004. 233 с.
16. Макаревич О.П. Психологічна підготовка особистості до поведінки в складних ситуаціях. К. : ВГІ НАОУ, 2000. 188 с.
17. Профілактика посттравматичних стресових розладів: психологічні аспекти. Методичний посібник / Упор. : Д. Д. Романовська, О. В. Ілащук. Чернівці : Технодрук, 2014. 133 с.
18. Наугольник Л. Б. Психологія стресу: підручник / Л. Б. Наугольник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. 324 с.
19. Мороз Р. А. Психологія травмуючих ситуацій та надання психологічної допомоги : методичні рекомендації / Р. А. Мороз. Миколаїв : Іліон, 2016. 224 с.
20. Основи психологічної допомоги: теорія та практика психоконсультування : навч. посібник / В. Г. Панок, Я. В. Чаплак, Я. Ф. Андрєєва / за заг. ред. В.Г. Панка, І.М. Зварича. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. – 384 с.

Політика курсу

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних

	<p>причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p>			
Політика оцінювання	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
	Робота на семінарському (практичному) занятті (в тому числі доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії)	5	8	40
	ІНДЗ	15	2	30
	Модульна контрольна робота	10	3	30
	Залік		максимальна кількість балів	